

KERK + Leven

WEEKBLAD — NUMMER 13 — 25 MAART 2009

Migranten.
Eenzaam en
ontworteld?

blz. 13

Dubbelgesprek
Tindemans
Beke

blz. 20

Gratis
naar
2 films

blz. 22

antwerpen brugge gent mechelen hasselt

OVER het leven van Jozef De Veuster (1840-1889) werden vijf bioscoopfilms gedraaid. Twee blijven bij, om te beginnen de oudste, *Le pèlerin de l'enfer* (Pelgrim der verdoemden). Erg interessant is het om deze zwart-wit film uit 1946, een Frans-Belgische productie die zopas weer werd uitgebracht, te vergelijken met de jongste, *Molokai. The Story of Father Damien* (Molokai). Het verhaal van pater Damiaan. Deze film uit 1999 is nog courant te vinden in de videotheek.

Pelgrim der Verdoemden past in de golf van enthousiasme die rond de figuur van Damiaan opwelde na de overbrenging van diens stoffelijke overschot naar België in 1936. Het was een voor zijn tijd ongemeen dure film, door de pers bejubeld als een technisch hoogstandje en grotendeels opgenomen in... een Waalse steengroeve. Volstrekt anders dus dan de gloedvolle productie van de Nederlandse Australiër Paul Cox uit 1999, waarin het adembenemende landschap van het authentieke Molokai een hoofdrol speelt. Deels gedraaid met Vlaams geld, werd deze Australisch-Amerikaanse productie destijds veeleer lauw onthaald.

Geesten

Dragende figuur van eerstgenoemde film was de Belg Robert Lussac, die niet enkel de hoofdrol voor zijn rekening nam, maar de prent ook mee produceerde. Lussac (artiestennaam van Robert Timmermans) zou later als Bob Storm een plaats krijgen in Vlaanderen collectieve televisiegeheugen met zijn opmerkelijke vertolking van Boer Coene in *Wij, Heren van Zichem*.

In *Le pèlerin de l'enfer* zet Lussac een zowel zachtmoedige als koppige Damiaan neer, een man die een grote innerlijke vreugde bezit en verbeten knokt voor 'zijn melaatsen'. Heel anders is de Damiaan gespeeld door David Wenham, die veel humoristischer uit de hoek komt. Beide Damiaans spreken respectievelijk Frans en Engels met een vreemd accent.

De Pelgrim der Verdoemden begint met Damiaans laatste kerstfeest, waarbij hij zich in het gezelschap van kinderen zijn leven herinnert. Hij is dan al getekend door de lepra. *The Story of Father Damien* is deels gebaseerd op de biografie van Hilde Eynikel en wil zo historisch verantwoord mogelijk het verhaal vertellen. Speelfilms zijn echter geen wetenschappelijke biografieën en hoe krijg je in anderhalf uur tijd een kijk op de

Welke Pater Damiaan?

Erik De Smet

Op 11 oktober wordt Damiaan heilig verklaard. De opnieuw uitgebrachte eerste film over de wereldberoemde pater confronteert ons met het beeld dat in de loop der jaren werd gevormd van *De Grootste Belg*. Was de man uit Ninde een ontwikkelingswerker, een lepraridder, of toch een volbloed missionaris? Of misschien dat alles samen?

Duidelijk is dat zijn religieuze levenshouding niet uit het oog mag worden verloren.

Beeld van de heilige van Molokai veranderde doorheen de tijd

complexe persoonlijkheid van Damiaan?

Beide films drijven op een bepaald beeld dat leefde over hun hoofdpersonage. In *De Pelgrim der Verdoemden* sterft Damiaan op het kerkhof van de kolonie (terwijl hij eigenlijk in bed overleed), waarna de geesten van de melaatsen hem naar de hemel begeleiden. Zoiets toont vandaag niemand meer. En toch blijkt de prent

uit 1946 een breekpunt in de beeldvorming over Damiaan.

Robert Lussac slaagde er niet in zijn geïnvesteerde centen terug te verdienen. Omdat zijn film ook Damiaans moeilijkheden met zijn oversten aankaarte, evenals zijn goede contacten met protestanten? In de film uit 1999 worden Damiaans moeilijkheden nog meer uitgewerkt. Maar welk beeld van Damiaan is het juiste?

Reeds bij leven was pater Damiaan een mediafiguur. Het eerste artikel over hem en zijn beslissing om in de leprakolonie te gaan wonen, verscheen in een Vlaamse krant in december 1873, het jaar van zijn aankomst op Molokai. Snel kreeg zijn verhaal ook wereldwijd weerklank, ook in protestantse kringen. Damiaans opmerkelijke mediasucces leidde ongetwijfeld mede tot zijn beslissing om permanent op Molokai te

blijven, wat oorspronkelijk niet de bedoeling was. Onder de picuspen was immers een beurtrol afgesproken. Al deze publiciteit droeg echter nooit de goedkeuring weg van Damiaans oversten bij de orde.

Lees verder op bladzijde 8, ook over hoe u *De Pelgrim der Verdoemden* kunt winnen.

In de recentste Damiaanfilm speelt het bekoorlijke maar ruige landschap van Molokai een grote rol. © Docip